

Voki järve hoiuala kaitsekorralduskava 2016-2025

Keskkonnaamet 2015

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	4
1.1. Ala iseloomustus	4
1.2. Maakasutus	5
1.3. Huvigrupid	5
1.4. Kaitsekord.....	7
1.5. Uuritus	8
1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud	8
1.5.2. Riiklik seire.....	9
1.5.3. Inventuuride ja uuringute vajadus.....	9
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	10
2.1. Kooslused – elupaigatüüp vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130)	10
3. HOIUALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE NING KÜLASTUSKORRALDUS	13
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	14
4.1. Tegevuste kirjeldus	14
4.1.1. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse seire.....	14
4.1.2. Voki järve hoiuala järve-elupaigatüübi inventuur	14
4.1.3. Tähiste hooldamine	14
4.1.4. Kaitsekorralduskava uuendamine	14
4.1.5. Natura 2000 standardandmebaasi andmete muutmine Tõrge! Järjehoidjat pole määratletud.	
4.2. Eelarve	15
5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE	17
KASUTATUD ALLIKAD	18
LISAD.....	20
LISA 1. Väljavõte looduskaitseseadusest	20
LISA 2. Väärtuste koondtabel	22
LISA 3. Ettepanek Natura 2000 standardandmebaasis elupaigaandmestiku muutmiseks .	23
LISA 4. Väljavõte kaitsekorralduskava koostamise eeltööst (Ott, 2013)	24
LISA 5. Fotod	30
LISA 6. Avalikustamise materjalid	32

Vastavalt looduskaitseseaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava kaitstavate loodusobjektide alapõhise kaitse korraldamise aluseks.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Voki järve hoiuala kaitsekorralduskava eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast, selle kaitsekorrast, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- analüüsida ala eesmärke ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärke, määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument hoiuala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava koostamisel viidi läbi avalikkusele suunatud kaasamiskoosolek, millele eelnes kava eelnõu avaldamine Keskkonnaameti veebilehel (lisa 6).

Kava koostamist koordineeris Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Tiina Troškin. Kava koostas OÜ Looduslik valik ekspert Margo Hurt (tel: 53736731, e-post: hurdamargo@gmail.com). Lepingujärgne teenuse osutamise eest vastutav isik oli Mati Kose (tel: 5236926, e-post: mati.kose@gmail.com).

KAITSEKORRALDUSKAVA ON VALMINUD „RIIKLIKU STRUKTUURIVAHENDITE KASUTAMISE STRATEEGIA 2007-2013“ JA SELLEST TULENEVA „ELUKESKKONNA ARENDAMISE RAKENDUSKAVA“ PRIORITEETSE SUUNA „SÄÄSTVA KESKKONNAKASUTUSE INFRASTRUKTUURIDE JA TUGISÜSTEEMIDE ARENDAMINE“ MEETME „KAITSEKORRALDUSKAVADE JA LIIKIDE TEGEVUSKAVADE KOOSTAMINE LOODUSE MITMEKESISUSE SÄILITAMISEKS“ PROGRAMMI ALUSEL EUROOPA REGIONAALARENGU FONDI VAHENDITEST.

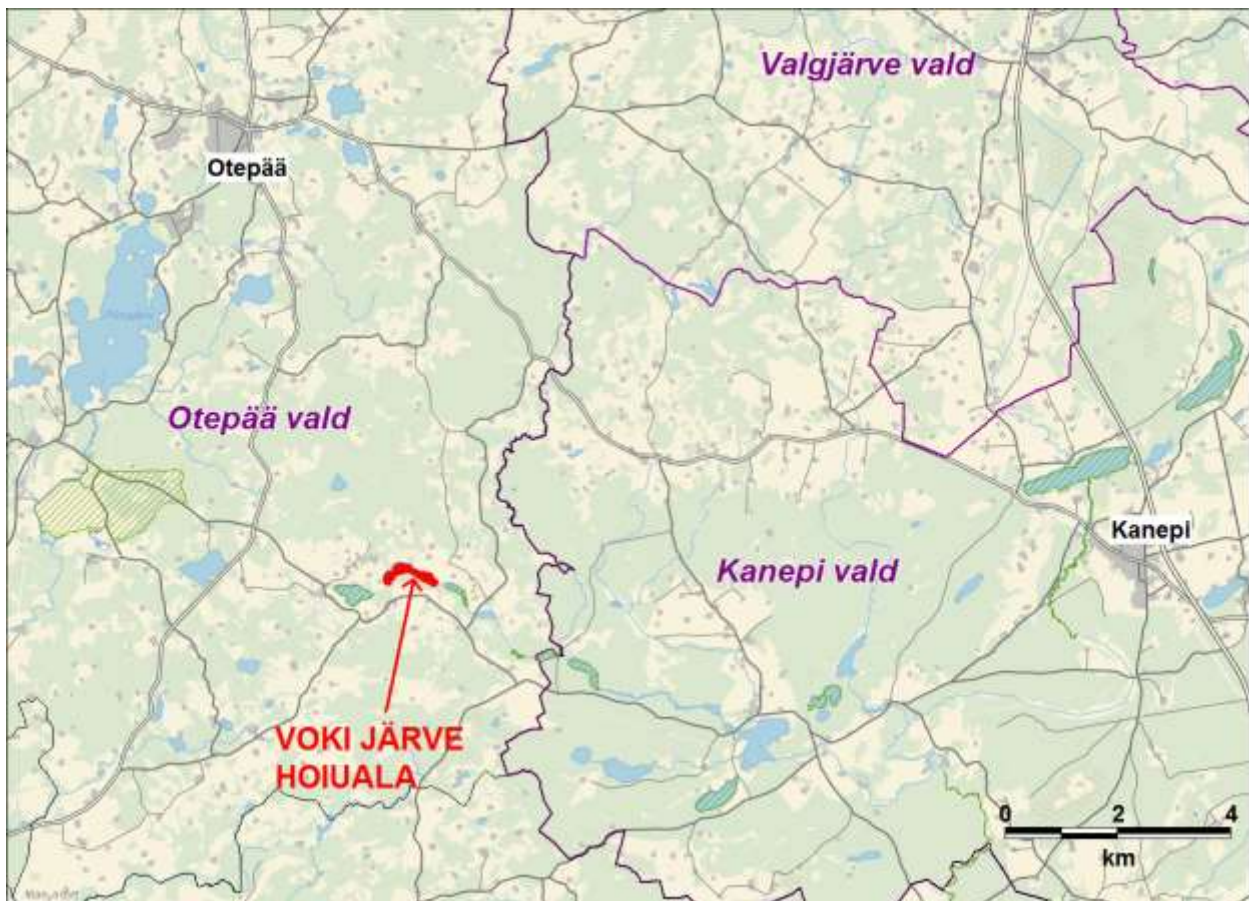
1. SISSEJUHATUS

1.1. ALA ISELOOMUSTUS

Euroopa haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitseks on loodud üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik – Natura 2000. Väljaspool kaitsealasid (rahvuspark, looduskaitseala, maastikukaitseala) paiknevate Natura 2000 võrgustiku alade kaitseks on moodustatud hoiualad ja püsielupaigad.

Euroopa komisjonile esitatud Natura 2000 võrgustiku nimekirja kuuluva Voki loodusala (keskkonnaregistri kood RAH0000252) kaitseks on looduskaitseaduse alusel moodustatud Voki järve hoiuala (keskkonnaregistri kood KLO2000171). Voki järve hoiuala kaitse-eesmärgiks on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (loodusdirektiivi) I lisas nimetatud elupaigatüübi – vähe- kuni keskoiteliste mõõdukalt kareda veega järvede (3130) kaitse.

Voki järve hoiuala paikneb Valgamaal Otepää vallas Koigu, Truuta ja Vidrike külas (joonis 1). Voki järve hoiualaks on Kooraste järvestikku kuuluv Voki järv (keskkonnaregistri kood VEE2120100), aga mitte selle kaldad. Voki järve hoiuala pindala on 16,6 ha.

Joonis 1. Voki järve hoiuala paiknemine (*aluskaart: Eesti Baaskaart, Maa-ameti WMS-rakendus, 2013*).

Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS, 2013) andmetel on Voki järve pindala 16,9 ha, suurim ja keskmine sügavus on vastavalt 15 ja 7,3 m. Järve pikkus on 1100 m, laius 200 m ja kaldajoone pikkus 2599 m. Valgala pindala on 13,1 km². Järvest voolab läbi Sillaotsa jõgi, põhjapoolt toidavad järve veel kolm väikest oja. Pikliku kujuga Voki järv paikneb kõrgete ja järskude veerudega orus.

Valgalapõhiselt asub Voki järv Ida-Eesti vesikonnas ja Peipsi alamvesikonnas. Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava (2010) käsitluses on alla 50 ha suurused järved (sh Voki järv) väikesed veekogud, mis üldjuhul ei ole määratud pinnaveekogumiks. Väikesed veekogud on hõlmatud veemajanduskavas toodud eesmärkide saavutamiseks valgalapõhiselt. Peipsi alamvesikonna veemajanduskavas (2007) on peetud oluliseks atraktiivsete järvepiirkondade järvede, nagu Kooraste järvede, hea seisundi säilitamist.

Veepoliitika raamdirektiivi järgi kuulub Voki järv keskmise karedusega kihistunud järvede (3. tüüp) hulka. Limnoloogiliseks tüübiks on määratletud kalgiveeline eutroofne ehk kalgiveeline rohketoiteline.

Kaitsealustest taimeliikidest esineb Voki järves valge vesiroos. Eesti järvedes on tavapärase (tõenäoliselt ka Voki järves) kahepaiksete esinemine, kes on kõik Eestis kaitse all. Järv on elupaigaks jõevähile ja koprale, kes kuuluvad loodusdirektiivi V lisas loetletud liikide hulka.

Voki järve puhke-eesmärgil kasutamiseks avalikud rajatised puuduvad. Voki järvele ligipääs on läbi erakinnistute ning seal tuleb arvestada maaomanike õigustega. Järvel on mõningane harrastuskalanduslik tähtsus.

1.2. MAAKASUTUS

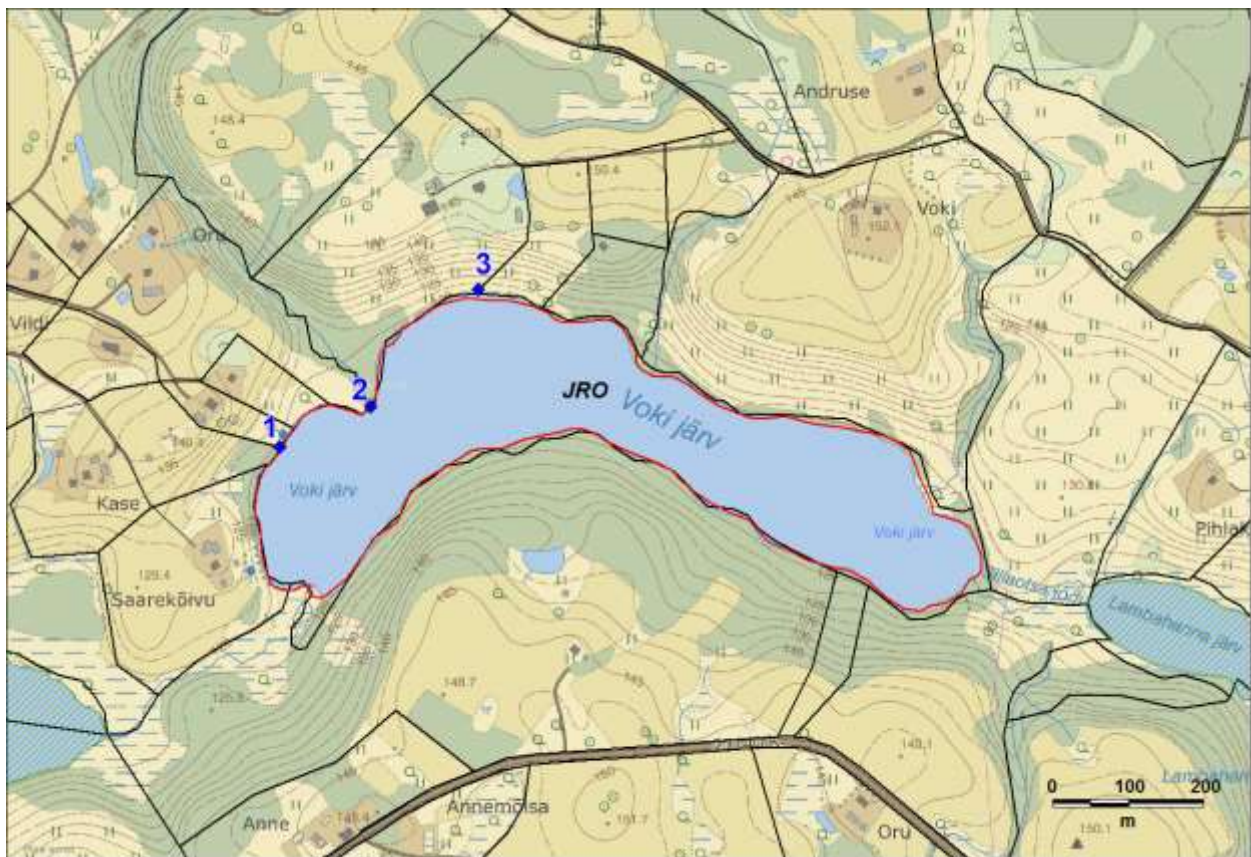
EELIS-e (2013) andmetel on Voki järve hoiualast eraomandis 0,14 ha (1%) ja jätkuvalt riigi omandis ehk reformimata maal 16,5 ha (99%). See, et osa hoiualast (järvest) on eramaal ja osa järveäärset maad jätkuvalt riigi omandis, on tõenäoliselt tingitud erinevate aluskaartide kasutamisel tekkinud ebatäpsustest. Hoiuala piir ei ühti täielikult järve veepiiriga Põhikaardi alusel, millest on tingitud hoiuala ja järve pindalade 0,3 ha erinevus (joonis 2).

Lõunakallas on kaetud metsaga, põhja poolt piiravad järve peamiselt heinamaad. Hoonestusalad on järve põhja- ja idakalda kinnistutel. Riigimaad Voki järve ääres ei ole.

1.3. HUVIGRUPID

- **Keskkonnaamet** – hoiuala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala kaitse-eesmärgiks olevate väärtuste soodne seisund.
- **RMK** – praktiliste looduskaitsetööde teostamine riigimaadel ja ala külastuse korraldamine kaitseala väärtuste soodsa seisundi säilitamiseks ning tutvustamiseks.
- **Keskkonnainspeksioon** – keskkonnajärelevalve planeerija ja teostaja.
- **Otepää Vallavalitsus** – huvitatud järve ja loodusväärtuste heast seisundist, et säiliks väärtuslik elukeskkond.
- **Kalastajad** – huvitatud järvele ligipääsemise võimalustest ning heast kalavaru seisundist.
- **Loodushuvilised, puhkajad** – huvitatud järvele ligipääsemisest, puhkekohtade olemasolust.
- **Hoiualaga piirnevate maade omanikud** – huvitatud järve heast seisundist.

Joonis 2. Voki järve hoiuala (piir punasega) ja seda ümbritsevad maaüksused (piirid mustaga). Valdav osa hoiualast on jätkuvalt riigi omandis (JRO), kohati jäävad väga kitsad veelad erakinnistutele. Hoiuala piir ei kattu täielikult järve piiriga. Siniste ruutudega on märgitud hoiuala tähistite asukohad (*aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS-rakendus, 2013*).

1.4. KAITSEKORD

Hoiuala kaitsekord tuleneb Eesti Vabariigis kehtivast seadusandlusest, eeskätt looduskaitseseadusest. Erinevalt kaitsealadest ei ole hoiuala kaitsekord täpsustatud kaitseeeskirjaga. Voki järve hoiuala on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 15.12.2005 määrusega nr 311 „Hoiualade kaitse alla võtmine Valga maakonnas”. Looduskaitseseaduse § 4 lg 3 järgi on hoiuala elupaikade ja kasvukohtade kaitseks määratud ala, mille säilimise tagamiseks hinnatakse kavandatavate tegevuste mõju ja keelatakse ala soodsat seisundit kahjustavad tegevused.

Looduskaitseseaduse § 14 lg 1 näeb ette kaitstavate loodusobjektide (sh hoiualade) kohta kehtivad üldised arendustegevuse kitsendused (lisa 1). Konkreetselt hoiualal kehtivad piirangud toob välja sama seaduse 5. peatükk „Hoiualad“ (§ 32 ja 33). Ka siin on sätete eesmärgiks peamiselt arendustegevuse võimaliku negatiivse mõju ärahoidmine. Peamised piirangud on seotud maakorraldustoimingute, planeeringute, ehitustegevuse, metsamajanduse jm majandustegevusega. Looduses liikujale hoiuala staatus täiendavaid piiranguid ei sea.

Voki järve hoiuala territooriumiks on järve veela, mitte kaldad. Järve kallastel kehtivad üldised looduskaitseseaduse 6. peatüki „Rand ja kallas“ (§ 34-42) piirangud. Ranna või kalda kaitse eesmärk on rannal või kaldal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna või kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine.

Voki järve kalda piiranguvööndi laius on 100 m. Ranna ja kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ja puhketingimuste säilitamine. Kalda piiranguvööndis ei tohi lageraielangi pindala olla suurem kui kaks hektarit, välja arvatud maaparandussüsteemi eesvoolu veekaitsevööndis maaparandushoiutööde tegemisel.

Kalda piiranguvööndis on keelatud mitmed veekogu seisundit mõjutada võivad arendustegevused. Samuti on kalda piiranguvööndis keelatud mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ja radu ning maastikusõidukiga sõitmine, välja arvatud erandjuhtudel nagu kalapüügiõigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekogusse viimiseks ning maatulundusmaal metsamajandus- ja põllumajandustöödeks.

Voki järve kalda ehituskeeluvööndi laius on 50 m, kuid metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd kalda piiranguvööndi piirini (100 m). Ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud, kuid siiski on nähtud ette ka mitmed erandid.

Veeseaduse § 29 alusel on Voki järve kaldaalal 10 m laiune veekaitsevöönd, kus on keelatud maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine; puu- ja põõsarinde raie ilma Keskkonnaameti nõusolekuta; majandustegevus, välja arvatud veest väljauhutud taimestiku eemaldamine, heina niitmine ja roo lõikamine;

väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine.

Veeseaduse § 10 lg 2 p 2 järgi on Voki järve kallakraja laius 4 m, mida mööda peab saama veekogu ääres vabalt ja takistamatult liikuda. Voki järv kuulub avalikult kasutatavate veekogude nimekirja.

Veeseaduse § 8 on loetletud tegevused, milleks peab olema vee-erikasutusluba. Muuhulgas on vee-erikasutusluba nõutav, kui võetakse vett pinnaveekogust, sealhulgas ka jää võtmisel enam kui 30 m³/ööpäevas; juhitakse heitvett või saasteaineid suublasse, sealhulgas põhjavette; toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, rajamine, likvideerimine, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine; uputatakse tahkeid aineid veekogusse; vee kasutamisel muudetakse vee füüsikalisi või keemilisi või veekogu bioloogilisi omadusi; veekogu korrashoiuks kasutatakse kemikaale.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt on kohustuslik keskkonnamõju hindamine, kui: 1) taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju; 2) kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala. Seaduses on pööratud suurt tähelepanu just Natura 2000 võrgustiku ala eeldatavalt mõjutava tegevuse korral keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadusele.

Voki järvel kehtivad kalapüügil (sh vähipüügil) üldised kalapüügiseadusest ja kalapüügieeskirjast tulenevad nõuded. Eraomandisse jääval järveosal on kalapüügiseaduse § 10 lg 2 p 3 ja § 11 lg 2 p 2 järgi kalapüük päikeseloojangust päikesetõusuni (nn öisel ajal) lubatud vaid kinnisasja omaniku loal.

Kalapüügiseaduse § 22 lähtuvalt on kehtestatud „Kalade veekogudesse asustamise kord“, mille järgi tohib järvedesse kalu ja vähke asustada vaid Keskkonnaameti poolt antava asustamisloa alusel.

Mittelaevatavatel veekogudel, sh Voki järvel, kehtivad veeseaduse § 18 lg 8 alusel kehtestatud „Veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded“. Oluliseks piiranguks on sisepõlemismootoriga varustatud veesõidukite kasutamise keeld, va järelevalvel, päästetöödel ja riigi poolt tellitud uuringute täitmisel (kehtib alla 100 ha suuruse pindalaga järvedel).

1.5. UURITUS

1.5.1. LÄBIVIIDUD INVENTUURID JA UURINGUD

Voki järve on kirjeldatud ning uurimisandmeid avaldatud teoses „Eesti NSV järved ja nende kaitse“ (Mäemets, 1977).

Kaitsekorralduskava koostamise eeltööna teostas Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituut Põlva-, Valga- ja Võrumaa järvede, sh Voki järve, kompleksuuringu ja andis kaitsekorralduslikud soovitusel (Ott, 2013). Selles töös on keskendunud enam neile ökoloogilistele elementidele, mida kasutatakse Veepoliitika Raamdirektiivi nõuete kohases järve seisundi hinnangus – abiootilised vee omadused, fütoplankton, suurtaimed ja suurselgrootud. Esitatud on ettepanekud järvede kaitsekorralduseks. Voki järve osa aruandest on esitatud lisas 4.

Voki järve kalastiku kohta värskeimat infot ei ole. Mäemetsa (1977) andmetel on järves kalaliike rohkesti, domineerivad latikas, särg ja haug.

1.5.2. RIIKLIK SEIRE

Keskkonnaregistri andmetel on Voki järvel riikliku keskkonnaseire jaam SJA5695000, kus teostatakse jõevähi seiret. 2008. a seireandmete järgi esineb Voki järves jõevähki madalal arvukusel (Hurt, 2008).

1.5.3. INVENTUURIDE JA UURINGUTE VAJADUS

Kaitsekorraldusperioodi lõpus on tarvis hoiualal teostada elupaigatüübi inventuur. Vajalik on kaitsekorralduse tulemuslikkuse seire, mida teostatakse hoiuala valitsemise raames. Võimalusel teostatakse Voki järve ökoloogilise seisundi seiret lähtuvalt EL Veepoliitika Raamdirektiivi nõuetest. Muud võimalikud Voki järvel tehtavad uuringud ja seired on soovituslikud, eeskätt need, mis käsitlevad kaitsealuseid ja/või Natura liike. Jõevähi uuringute ja seire kavandamisel tuleb (looduskaitsest aspektist lähtuvalt) eelistada Natura 2000 võrgustiku alasid.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

2.1. KOOSLUSED – ELUPAIGATÜÜP VÄHE- KUNI KESKTOITELISED MÕÕDUKALT KAREDA VEEGA JÄRVED (3130)

Täpselt sellele elupaigatüübile vastavaid veekogusid on Eestis vähe, sest suurem osa tunnusliike on meil haruldased või puuduvad hoopis. Elupaigatüüpi esindavad silmjärvikaga (*Littorella uniflora*) madalad lombid ja riimveekogud Lääne-Saaremaal. Muude hüdrobioloogiliste tunnuste poolest võib siia tüüpi tinglikult paigutada ka Eesti suuremad mõõdukalt kareda veega järved nagu Saadjärv, Karujärv, Vagula järv ja Peipsi Suurjärve osa. Vesi on neis kollakasroheline või rohekaskollane, hea läbipaistvusega. Taimestik on liigirikas, kuid hõlmab vaid kuni viiendiku järve pinnast (Paal, 2007).

Elupaigatüübi tunnusliikide hulka kuuluvaid veetaimi ja selgrootuid loomi (Paal, 2007) 2012. a uuringuga (Ott, 2013) Voki järvest ei leitud. Kaladest on elupaigatüübi tunnusliikideks (Paal, 2007) ka tavalised Eesti järvede kalad ahven (*Perca fluviatilis*) ja haug (*Esox lucius*), kes Voki järves tõenäoliselt esinevad.

Veepoliitika raamdirektiivi järgi keskmise karedusega kihistunud järvede (3. tüüp) hulka kuuluva Voki järve ökoloogiline seisund hinnati 2012. a heaks. Järve puhverduvusvõime indeksi, mis näitab veekogu vastupanuvõimet eutrofeerivatele mõjudele, väärtus oli keskmine (45,1). Järve tervendamine ei ole vajalik (Ott, 2013).

Natura 2000 standardandmebaasi järgi on Voki looduslal (Voki järve hoiualal) elupaigatüüp vähe- kuni kesктоitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130) esinduslik (B), heas looduskaitseliselises seisundis (B) ja väga kõrge üldise looduskaitsealine väärtusega (A). 2012. a uuringu tulemuste põhjal hinnati elupaik esinduslikuks (B) ja looduskaitsealine väärtus kõrgeks (B) (Ott, 2013).

Kaitse-eesmärk

- ***Pikaajaline kaitse-eesmärk:*** Elupaigatüübi säilimine Voki järve hoiualal 16,6 ha ulatuses esinduslikkusega B või kõrgem.
- ***Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk:*** Elupaigatüübi säilimine Voki järve hoiualal 16,6 ha ulatuses esinduslikkusega B või kõrgem.

Mõjutegurid ja meetmed

- Toitainete koormus

Keskonnaregistri andmetel Voki järve valgala heitvee väljalaskmed puuduvad. Järveäärsetel kinnistutel paiknevad mõned majapidamised ja üks turismiettevõtte (Vidrike Puhkemaja), kuid

üldiselt on ümbruskonna inimasustus hõre. Keskkonnakaitseliste nõuete järgimisel olmereostus järve seisundit ei ohusta.

Veekogu seisundit võib ohustada ka hõljuvainete ja setete kandumine valgala maaparandussüsteemidest, eelkõige nende rajamisel, rekonstrueerimisel ja hooldamisel. Ida-Eesti vesikonna Peipsi alamvesikonna maaparandushoiukava (2012) järgi on hajureostuse ja erosiooni ohjamiseks vajalikud maaparandussüsteemi keskkonnarajatised, mille ehitamise võimalused nähakse ette konkreetsete uurimis- ja projekteerimistööde käigus.

Potentsiaalseks ohuteguriks on prognoosimatu äkkreostus või muul viisil keskkonnaohtlike ainete veekogusse või valgalale sattumine.

Toitainete koormus veekogus soodustab eutrofeerumist. Seejuures on tihti tegemist loodusliku protsessiga või seda soodustava laialdasema inim mõjuga (näiteks välisõhu saastatusest tingitud toitainete lisandumine). Veekogu ökosüsteemis on eutrofeerumise kontekstis väga tähtis positiivne roll vähkidel (Eestis jõevähkidel), kes vähendavad ja mineraliseeruvad olulisel hulgal orgaaniliste materjali ning samal ajal eritavad vaid tühises koguses fosforit. Lisaks võivad vähid oluliselt takistada veetaimestiku vohamist. Jõevähi kadumisega veekogust kaasnevad suured muutused veeökosüsteemide iseregulatsioonis, mille tulemusena langeb veekogule omane liigirikkus ja bioproduktiooni kvaliteet (Hessen et al, 1993; Laanetu ja Hurt, 2007). Eeltoodust lähtuvalt on Natura 2000 võrgustiku veekogus jõevähi populatsiooni säilitamine ja ka taastamine tähtsal kohal. Jõevähi kaitse, varude taastamine ja kasutamine on käsitletud vastavas tegevuskavas (Laanetu ja Hurt, 2007) ning selle alusel koostatud maakondlikus tegevuskavas (Hurt, 2007). Riigi tellimusel koostatud jõevähi tegevuskavad ei ole kinnitatud ja on praeguseks aegunud, kuid nendest lähtuvalt on toimunud ja eeldatavalt jätkuvad jõevähi uuringuid, asustamine jm tegevused. Jõevähi asustamisel on aluseks ka Kalakavatusliku taastootmise programm (2006).

Meetmed: nõuetele vastav keskkonnakasutus (hoiuala valitsemine); järelevalve (teostab Keskkonnainspeksioon); elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.

Veekogu hea seisundi säilitamiseks tuleb eelistada keskkonnasäästlikke (fosfaadivabad, looduslikust toorainest) koduhooldusvahendeid. Põllumajandusest tulevat reostuskoormust on võimalik oluliselt vähendada mahetootmisega ning loomapidamises keskkonnasõbralikke pesuvahendeid kasutades.

- Negatiivse mõjuga arendustegevus kallastel

Järvele on ohuks kallaste looduslikkuse muutmine. Arendustegevus järsul oruveerul võib põhjustada erosiooni ning toitesoolade ja setete järve kandumist.

Suurema ala korrastamissoovide korral tuleb arvestada toitesoolade võimaliku difusioonihuga üle järve ja tuleb teha vastavad ainevoo kalkulatsioonid ning vajadusel takistada töödeldavalt alalt setete ärakandumist (Ott, 2013).

Olemasolevate supluspaikade korrastamine on lubatav. Veekogu seisundit ei ohusta vaiadega järvepõhja kinnituvate või pontoonidele toetuvate väiksema purde (paadisilla) rajamine. Samuti võib lubada kalda- ja veetaimestiku eemaldamist, kuid mitte kaldaserva väljakaevamist.

Kaldavööndi puittaimestiku eemaldamisel tuleb lähtuda Järvede tervendamise käsiraamatu (Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi limnoloogiakeskus, 2011) 11. osas toodust. Muuhulgas on öeldud, et kaldapuistute piiramine ja nende koosluste kujundamine tuleb eelkõige kõne alla varem avatud maastike keskel asuvate ja praeguseks võsastunud järvede kaldaalade piirkonnas. Sellest lähtuvalt võib kaldaala korrastamise ja vaate avamise eesmärgil lubada veekaitsevööndis mittemetsamaal raiuda põõsaid ja nooremaid puid. Põlispuud tuleb jätta kasvama. Metsaga kaetud kaldaalalt vette langenud puude eemaldamine on lubatud, kuid tegevus ei tohi kahjustada järve kaldaid. Erandina võib veekaitsevööndis lubada reaalses vettelangemise ohus oleva (kopra näritud, osaliselt murdunud vms) puu raiet.

Otepää valla üldplaneeringus (2013) on rakendusliku tegevusena planeeritud Vidrike-Kooraste ehk Truuta ürgoru maastikuhoolduskava koostamine. Järve-äärsete hooldustööde kavandamisel tuleb arvestada käesolevas kaitsekorralduskavas esitatud nõuete ja soovitustega.

Meetmed: kallaste looduslikku seisundit ohustavate tegevuste keelamine, järelevalve (teostab Keskkonnainspeksioon), elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.

- Õiguserikkumised

Õiguserikkumised, nagu veekogu seisundit mõjutav keelatud või loata tegevus, ebaseaduslik kalapüük (elektriga püük) jms, on potentsiaalselt ohuteguriks.

Meetmed: järelevalve (teostab Keskkonnainspeksioon).

3. HOIUALA VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE NING KÜLASTUSKORRALDUS

Ainult veekogusid hõlmavate hoiualade külastamise all saab käsitleda veekogu avalikku kasutamist – peamiselt suplemist, kalapüüki, veel ja jää liikumist ning veekogu kaldal (kallasrajal) liikumist. Voki järve kallastel avalikud külastust soodustavad rajatised puuduvad. Voki järv on ümbritsetud eramaadega, mistõttu järveni jõudmisel tuleb arvestada kinnistuomanike õigustega. Järveäärset puhkevõimalust pakub Voki järve põhjakaldal paiknev Vidrike Puhkemaja, mille all on kujundatud ja hooldatud kaldaala (lisa 5 foto 3).

Voki järv on hea külastusaluvusega, selle piiriks võiks olla ca 50000 korda aastas (Ott, 2013). Sellelähedast külastuskoormust kaitsekorraldusperioodil ega ka edaspidi ette näha ei ole.

Voki järve hoiuala väärtuste tutvustamist ja külastuskorraldust kaitsekorralduskavaga ei planeerita. Hoiuala külastamisel tuleb lähtuda kehtivast seadusandlusest, sh maaomanike õigustest.

Hoiuala olemasolust teavitamiseks on paigaldatud kolm tähist (joonis 2; lisa 5 fotod 1, 2 ja 4). Need on keskmised tähised vastavalt keskkonnaministri määrusele 03.06.2004 nr 65. Tähised on metallpostidel ja nende seisukord on oktoobri 2013 seisuga hea. Vidrike Puhkemaja korrastatud kaldaalast vahetult idas paiknevat hoiuala tähist (nr 3 joonisel 2) varjab järsk kallas ning tähise ette on kasvamas puittaimestik.

Visioon ja eesmärk

Visioon: hoiuala on külastajatele avatud lähtuvalt veekogu avaliku kasutamise võimalustest, külastuskoormus ei kahjusta kaitseväärtusi.

Eesmärk: hoiuala on külastajatele avatud lähtuvalt veekogu avaliku kasutamise võimalustest, külastuskoormus ei kahjusta kaitseväärtusi.

Meetmed: tähiste hooldus.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1. TEGEVUSTE KIRJELDUS

4.1.1. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE SEIRE

Kaitseväärtustele seatud eesmärkideni jõudmiseks on vajalik kaitsereežiimi toimimise kontroll, sealhulgas inimõjust tingitud häiringute registreerimine. Selleks teostatakse tulemuslikkuse seiret, mis põhineb järve (hoiuala) ja selle kallaste visuaalsel vaatlusel. Tulemuslikkuse seire toimub Keskkonnaameti tööülesannete täitmise raames, milleks eraldi finantseerimist ette ei nähta. Tegevus kuulub I prioriteetsusklassi.

4.1.2. VOKI JÄRVE HOIUALA JÄRVE-ELUPAIGATÜÜBI INVENTUUR

Hoiuala looduskaitse seisundi ja kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks on vajalik kaitsekorraldusperioodi lõpus teostada järve-elupaigatüübi inventuur. Inventuuri aluseks on juhendmaterjal Loodusdirektiivi järve-elupaigatüüpide inventeerimise juhised (Mäemets, 2010). Tegevus kuulub III prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Keskkonnaamet.

4.1.3. TÄHISTE HOOLDAMINE

Hoiuala tähis nr 3 (joonis 2) tuleb esimesel võimalusel ümber paigaldada, tuues selle 20 m võrra järvest kaugemale ehk kõrgemale kalda peale. Tähiseid varjava taimestiku (sh puittaimestiku) eemaldamine või tallamine, posti pinnasesse kinnitumise kindlustamine jm toimuvad jooksvalt vastavalt vajadusele. Tähise prognoosimatul kadumisel või kahjustamisel (vargus, vandaalitsemine) tuleb tähis taaspaidaldada. Tähiste põhjalik ülevaatus ja vajalikud hooldustööd teostatakse kaitsekorraldusperioodi viimasel aastal. Tähise hooldustöödel tuleb arvestada maavaldaja õigustega. Tegevus kuulub II prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Riigimetsa Majandamise Keskus.

4.1.4. KAITSEKORRALDUSKAVA UUENDAMINE

Kaitsekorralduskava on koostatud 10-aastaseks (2016-2025) perioodiks, mis jaguneb kaheks osaks. Esimese osa lõppedes (2020) tehakse vahehindamine, millega antakse hoiuala seisundi ülevaade ning täpsustatakse vajalikud tegevused järgneva viieks aastaks. Järgmiseks

kaitsekorraldusperioodiks (2026 – 2035) uuendatakse kava 2025. a. Uuendamise aluseks on kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine. Uueks kaitsekorraldusperioodiks on soovitatav koostada kõikide hoiualana kaitstavate Kooraste järvede jaoks ühine kaitsekorralduskava. Veelgi paremaks alternatiiviks on koondada kõik hoiualana kaitstavad Kooraste järvestikku kuuluvad järved ühe hoiu- ja loodusala alla, moodustades Kooraste järvede hoiuala ja Kooraste järvede loodusala. Tegevus kuulub I prioriteetsusklassi, selle korraldajaks on Keskkonnaamet.

4.2. EELARVE

Eelarve tabelisse 1 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 1. Eelarve

Jrk nr	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Kokku
Sadades eurodes															
Inventuurid, seired, uuringud															
4.1.1	Kaitsekorralduse tulemuslikkuse seire	Tulemusseire	KeA	I					X					X	
4.1.2	Voki järve hoiuala järve-elupaigatüübi inventuur	Inventuur	KeA	III										7	7
Tähistamine															
4.1.3	Tähiste hooldamine	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	II		X								X	
Kavad, eeskirjad															
4.1.4	Kaitsekorralduskava uuendamine	Tegevuskava	KeA	I					X					5	5
KOKKU					0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	12

KeA – Keskkonnaamet; RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus.

5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamise aluseks on tulemuslikkuse seire, järve elupaigatüübi inventuur ning kaitsekorralduslike tööde käigus kogutud info.

Kaitsekorraldusperioodi edukuse aluseks on kaitsekorralduskavas planeeritud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimine.

Tabel 2. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine

Jrk	Väärtus	Indikaator	Kriteerium (lävend)	Tulemus	Selgitus
2.1	Elupaigatüüp vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130)	Pindala, esinduslikkus ja looduskaitseiline väärtus	Pindala – 16,6 ha, esinduslikkus – B, looduskaitseiline väärtus – B	Pindala – 16,6 ha, esinduslikkus – vähemalt B, looduskaitseiline väärtus – vähemalt B	

KASUTATUD ALLIKAD

Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) – andmed saadud Keskkonnaameti vahendusel (23.10.2013).

Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri. Vabariigi Valitsuse korraldus 05.08.2004 nr 615. <https://www.riigiteataja.ee/akt/328122010002> (külastatud 15.07.2013).

EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitsest. <http://www.natura2000.envir.ee/files/doc/loodusdirektiiv.pdf> (külastatud 15.07.2013).

Hessen, D. O., Kristiansen, G., Skurdal, J. 1993. Nutrient release from crayfish, and his potential impact on primary production in lakes. *Freshwater Crayfish* 9: 311-317.

Hoialade kaitse alla võtmine Valga maakonnas. Vabariigi Valitsuse määrus 15.12.2005 nr 311. <https://www.riigiteataja.ee/akt/970876> (külastatud 15.07.2013).

Hurt, M. 2007. Tegevuskava jõevähi (*Astacus astacus* L.) kaitseks, varude taastamiseks ja kasutamiseks Valgamaal. Eesti Maaülikooli Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (käsikiri Keskkonnaametis).

Hurt, M. 2008. Riikliku keskkonnaseire programmi alamprogrammi elulooduse mitmekesisuse ja maastike seire allprogramm „Jõevähk“, 2008. aasta aruanne. <http://seire.keskkonnainfo.ee/seireveeb/> (külastatud 15.10.2013).

Ida-Eesti vesikonna Peipsi alamvesikonna maaparandushoiukava. Kinnitatud põllumajandusministri 07.02.2012 käskkirjaga nr 19. <http://www.pma.agri.ee/index.php?id=104&sub=355&sub2=424> (külastatud 15.11.2012).

Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava. Keskkonnaministerium, 2010. <http://www.envir.ee/vmk> (külastatud 10.04.2013).

Järvede tervendamise käsiraamat. 2011. Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi limnoloogiakeskus. <http://pk.emu.ee/struktuur/limnoloogiakeskus/teadustoo/publikatsioonid/jarvede-tervendamine-kogumik/> (külastatud 17.06.2013).

Kaitstava loodusobjekti tähistamise kord ja tähised. Keskkonnaministri määrus 03.06.2004 nr 65. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13132978> (külastatud 15.07.2013).

Kalade veekogudesse asustamise kord. Vabariigi Valitsuse 12. märtsi 1996. a määrusega nr. 75. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13136839> (külastatud 15.11.2013).

Kalakavatusliku taastootmise programm. 2006. Kinnitatud keskkonnaministri 2. mai 2006 käskkirjaga nr 524. <http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=402882/taastootmiseprogramm+2006+uuendus.pdf> (külastatud 15.11.2013).

Kalapüügieeskiri. Vabariigi Valitsuse määrus 09.05.2003 nr 144. <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072011021> (külastatud 15.07.2013).

Kalapüügiseadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122010034> (külastatud 15.07.2013).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122011015> (külastatud 15.07.2013).

Keskkonnaregister. <http://register.keskkonnainfo.ee> (külastatud 15.09.2013).

Laanetu, N., Hurt, M. 2007. Tegevuskava jõevähi (*Astacus astacus* L.) kaitseks, varude taastamiseks ja kasutamiseks Eestis Eesti Maaülikooli Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (käsikiri Keskkonnaametis).

Looduskaitseadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/110062011005> (külastatud 15.07.2013).

Maa-ameti WMS teenused. <http://inspire.maaamet.ee/teenused> (külastatud 01.10.2013).

Mäemets, A. 1977. Eesti NSV järved ja nende kaitse. Valgus, Tallinn.

Mäemets, H. 2010. Loodusdirektiivi järve-elupaigatüüpide inventeerimise juhised. http://www.keskkonnaamet.ee/hange/kkk-hankematerjalid/J%C3%A4rvede%20inv_materjalid/ (külastatud 01.10.2013).

Natura 2000 standardandmebaas. <http://natura2000.eea.europa.eu/#> (külastatud 12.09.2013).

Otepää valla üldplaneering. Kehtestatud Otepää Vallavolikogu 01.10.2013 määrusega nr 1-6-14. http://www.otepaa.ee/failid/areng-plan/yp_seletuskiri_kehtestatud2013.pdf (külastatud 15.10.2013).

Ott, I. (vastutav täitja) 2013. Kahekümne kuue Põlva-, Valga- ja Võrumaa järve kompleksuuringu teostamine ja kaitsekorralduslike soovituste andmine (Kaitsekorralduskava koostamise eeltöö, käsikiri Keskkonnaametis).

Paal, J. 2007. Loodusdirektiivi elupaigatüüpide käsiraamat. Auratrükk, Tallinn.

Peipsi alamvesikonna veemajanduskava. Kinnitatud keskkonnaministri 28. mai 2008. a. käskkirjaga nr 634. Tartu 2007. <http://www.keskkonnaamet.ee/vesikonnad/static/files/166.PEIPSI%20VEEMAJANDUSKAVA.pdf> (külastatud 15.10.2013).

Veeseadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/121122011019> (külastatud 15.07.2013).

Veepoliitika Raamdirektiiv. <http://www.envir.ee/1226> (külastatud 10.08.2013).

Veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded. <https://www.riigiteataja.ee/akt/105062012007> (külastatud 15.07.2013).

LISAD

LISA 1. VÄLJAVÕTE LOODUSKAITSESEADUSEST

§ 14. Üldised kitsendused

(1) Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) [kehtetu - RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba;
- 9) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

[RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

10) jahiulukeid lisasööta.

[RT I, 18.04.2013, 1- jõust. 01.05.2013]

(2) Kaitstava loodusobjekti valitseja ei kooskõlasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevust ja muud tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kaitstava loodusobjekti valitseja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusi ei esitatud kaitstava loodusobjekti valitsejale kooskõlastamiseks või tegevustes ei arvestatud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel seatud tingimusi, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(5) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitstava loodusobjekti kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

[RT I 2009, 3, 15 - jõust. 01.02.2009]

5. peatükk HOIUALAD

§ 32. Hoiuala

(1) Hoiuala moodustatakse loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku soodsa seisundi tagamiseks, kui see ei ole tagatud muul käesoleva seadusega sätestatud viisil.

(2) Hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

(3) Hoiualal on metsaraie keelatud, kui see võib rikkuda kaitstava elupaiga struktuuri ja funktsioone ning ohustada elupaigale tüüpiliste liikide säilimist.

(4) Metsaseaduse kohase metsateatise menetlemisel tuleb arvestada hoiuala kehtestamise eesmärki. Hoiuala valitseja võib kohustada:

- 1) tegema kavandatavat metsaraiet kindlaks määratud ajal;
- 2) kasutama kavandatava raie korral kindlaks määratud tehnoloogiat.

(4¹) Kui kavandatav uuendusraie on kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 2 ja 3, on hoiualal lubatud lageraie langi suurus kuni kaks hektarit ja laius kuni 30 meetrit ning turberaie langi suurus kuni viis hektarit.

[RT I 2009, 53, 359 - jõust. 21.11.2009]

(5) Hoiualal kavandatava tegevuse mõju elupaikade ja liikide seisundile hinnatakse keskkonnamõju hindamise käigus või käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud korras

§ 33. Hoiuala teatis

(1) Hoiuala piires asuva kinnisasja valdaja peab esitama hoiuala valitsejale teatise järgmiste tegevuste kavandamise korral:

- 1) tee rajamine;
- 2) loodusliku kivimi või pinnase teisaldamine;
- 3) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;

[RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

- 4) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine;
- 5) loodusliku ja poolloodusliku rohumaa ning poldri kultiveerimine ja väetamine;

[RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

- 6) puisniiduilmelisel alal asuvate puude raiumine;
- 7) maaparandussüsteemi rajamine ja rekonstrueerimine.

(2) Teatis peab sisaldama kavandatud tööde kirjeldust, mahtu ja aega ning nende tegemiskoha skeemi.

(3) Teatis tuleb esitada hoiuala valitsejale vähemalt üks kuu enne tööde alustamist:

- 1) kohaletoomisega,
- 2) tähtkirjaga posti teel või
- 3) digitaalallkirjaga varustatud e-kirjaga.

(4) Teatis loetakse esitatuks postitempli või ajatempli järgi postitamise päeval või päeval, kui hoiuala valitseja on selle registreerinud.

(5) Ühe kuu jooksul teatise esitamisest arvates hindab hoiuala valitseja kavandatud tegevuse vastavust käesoleva seaduse §-s 32 sätestatud nõuetele. Hoiuala valitseja:

- 1) kinnitab teatise ja tagastab selle esitajale, kui kavandatud tööd on lubatud,
- 2) teatab teatise esitajale tingimused, mida järgides võib kavandatud töid teha või
- 3) keelab tööd, mis ohustavad hoiuala kaitstavate liikide või elupaikade soodsa seisundi säilimist, mille tagamiseks hoiuala on moodustatud.

(6) Hoiuala teatise vormi ning teatise kinnitamise, läbivaatamise ja tagastamise korra kehtestab keskkonnaminister määrusega.

(7) Hoiualal ei kehti käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teatise esitamise kohustus tulundusmaa sihtotstarbega kinnisasja elamu- ja õuema kõlvikutel tehtavate tööde kohta.

LISA 2. VÄÄRTUSTE KOONDTABEL

Väärtus	Kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Oodatavad tulemused
Elupaigatüüp vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130)	Elupaigatüübi säilimine Voki järve hoiualal 16,6 ha ulatuses esinduslikkusega vähemalt B	Toitainete koormus	Nõuetele vastav keskkonnakasutus; järelevalve; elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.	Elupaigatüübi säilimine Voki järve hoiualal 16,6 ha ulatuses esinduslikkusega vähemalt B
		Negatiivse mõjuga arendustegevus kallastel	Kallaste looduslikku seisundit ohustavate tegevuste keelamine; järelevalve; elupaiga seisundi kohta info registreerimine; elupaiga inventuur kaitsekorraldusperioodi lõpus.	
		Õiguserikkumised	Järelevalve	

LISA 3. ETTEPANEK NATURA 2000 STANDARDANDMEBAASIS ELUPAIGAANDMESTIKU MUUTMISEKS

Loodusala kood	Loodusala nimi	Natura 2000 loodusalade standardandmebaasi andmestik					Uus andmestik					Põhjendused	
		I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang			I lisa. Elupaigatüübid		Ala hinnang				
		Kood	Katvus [ha]	A B C D	A B C		Katvus [ha]	Andmete kvaliteet	A B C D	A B C			
				Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund	Üldhinnang			Esinduslikkus	Looduskaitseline seisund	Üldhinnang		
EE0080404	Voki	3130	16,56	B	B	A							
EE0080404	Voki	3130					16,6	hea	B	B	B	Aluseks seisundi hinnang (Ott, 2013)	

LISA 4. VÄLJAVÕTE KAITSEKORRALDUSKAVA KOOSTAMISE EELTÖÖST (Ott, 2013)

2. TULEMUSED

2.26. Voki

2.26.1. Hüdrokeemia ja –füüsika

Vesi oli kollane (Lisa 5) ja hea läbipaistvusega, 2,5 m. Kollase aine sisaldus oli 8-9 mg/l.

Orgaanilise aine sisaldus oli keskmine: COD_{Mn} oli 11-12 mg O/l ja COD_{Cr} oli 26-33 mg O/l.

COD_{Mn}:COD_{Cr} suhte järgi valdab orgaanilise aine koostises arvatavasti järvesisene orgaaniline aine.

Vesi oli kihistunud. Hapnikuolud olid head. Epilimnionis oli O₂ 101 % ja metalimnionis (4 m) 41 % . Hüpolimnionis (14 m) oli O₂ suur defitsiit (O₂ 0,12 mg/l ehk 0,9 %).

Vesi oli nõrgalt aluseline ülemistes veekihtides (pH 7,6-8,25), nõrgalt happeline põhja lähedal (pH 6,25).

Üld-P oli madal, vahemikus 0,014-0,019 mg P/l.

Ka üld-N oli madal, 0,55-0,98 mg N/l, põhjas suurem kui pinnas.

Veel olid kõik lämmastiku mineraalsed vormid. NH₄⁺ leidis 0,008-0,42 mg N/l, väga palju põhjakihis. NO₃⁻ oli 0,002-0,099 mg N/l. Nitriteid leiti meta- ja hüpolimnionis, vastavalt 0,002 mg N/l ja 0,008 mg N/l.

HCO₃⁻ oli vahemikus 2,7-3,35 mg-ekv/l. Vee elektrijuhtivus oli 187-229 µS/cm. Lahustunud aineid leiti 162-206 mg/l. Cl-iooni oli 2,5-3,3 mg/l ja SO₄²⁻ 4 mg/l.

Voki järv (VRD tüüp III) on sügav, heleda ja keskmiselt kareda veega. Veeseisund oli pH (7,37) ja üld-P (0,016 mg/l) järgi väga hea, SD (2,5 m) ja üld-N (0,73 mg/l) järgi hea.

2.26.2. Bakterplankton

Heterotroofsete bakterite üldarv (Tabel 2.26.2.1) oli kõigis veekihtides madal (1,1-2,4 miljonit rakku/ml) ning vähenes sügavuti. Saprobakterite arvukus oli põhjas madal, pinnal kõrge ja hüppekihis uuritud järvedest kõrgeim - väga kõrgel tasemel. Pinnakihist määratud biokeemiline hapnikutarve oli iseloomulik kõrge toiteainete sisaldusega järvedele. Järves peamiselt fütoplanktoni poolt toodetud autohtoonne orgaaniline aine oli heaks kasvusubstraadiks rohkearvulistele saprobakteritele.

Heterotroofsete bakterite üldarvu alusel on Voki järve seisund väga hea, saprobakterite järgi halb ning biokeemilise hapnikutarbe alusel hea.

Tabel 2.26.2.1. Voki järve heterotroofsete bakterite üldarv (BÜA), saprobakterite arvukus (SAPRO) ja biokeemiline hapnikutarve (BHT₇).

Järv	Kuupäev	Kiht	BÜA, 10 ⁶ rakku/ml	SAPRO rakku/ml	BHT ₇ mg O ₂ /l
Voki	2.07.2012	pind	2,4	2585	2,1
		hüppekiht	1,9	3595	
		põhi	1,1	273	

2.26.3. Fütoplankton

Fütoplanktoni liikide arv loendusproovis oli pinnal ja hüppekihis keskmine, põhjas madal. Biomass oli madal kõigis kolmes proovikihis. Chla hulk oli pinnal ja põhjas madal, hüppekihis keskmine (Lisa 6). Arvutatud näitajatest oli fütoplanktoni koondindeks (FKI) pinnal madal, hüppekihis keskmine ja põhjas ülikõrge, vastavalt siis oligo-, meso- ja hüpertroofsel tasemel. Liikidest domineeris pinnal ja hüppekihis ränivetikas *Tabellaria fenestrata* var. *asterionelloides*; hüppekihis lisaks veel *Stephanodiscus* sp. ja sinivetikas *Planktothrix agardhii*; põhjas sinivetikad *Limnothrix brahynema* ja *Limnothrix hypolimnica* ning ränivetikas *Asterionella formosa*. Järve fütoplanktoni näitajaid varem uuritud ei ole. 2012. aasta näitajate alusel mõõdukalt eutroofne järv.

EL veepoliitika raamdirektiivi (2002) nõuetest lähtuvalt oli järve seisund fütoplanktoni keskmistatud (kihtide keskmine) näitajate osas järgmine: Chla- väga hea; fütoplanktoni kooslus (FPK)- hea; fütoplanktoni koondindeks (FKI)- hea; ühetaolisuse indeks (J)- hea. Voki järve üldseisund fütoplanktoni näitajate alusel oli hea.

2.26.4. Zooplankton

Voki järve veeproovist määrati 21 zooplanktoni taksonit, s.h. 10 liiki koorikloomi. Zooplanktoni arvukus oli järves kõrge, biomass keskmine (vastavalt $603 \cdot 10^3$ is./m³ ja 1,4 g/m³). Arvukuselt domineerisid keriloomad (63% kogu zooplanktoni arvukusest). Keriloomade hulgas monodomineeris liik *Keratella cochlearis* (58% rühma arvukusest).

Aerjalgsete fauna (25% zooplanktoni arvukusest) oli esindatud Eesti väikejärvedes sagedasti esinevate liikidega - *Mesocyclops leuckarti*, *M. oithonoides* ning *Eudiaptomus graciloides*.

Aerjalgsete arvukuses oli suurim osa vähikvastsetel *nauplii* (79% rühma arvukusest).

Vesikirbuliste faunas määrati seitse liiki: *Diaphanosoma brachyurum*, *Daphnia cucullata*, *D. cristata*, *D. longispina*, *Bosmina longirostris*, *B. longispina* ja *Ceriodaphnia* sp. Arvukaimalt esines keskkonnatingimuste suhtes vähenõudlikku väiksemõõtmelist liiki *Bosmina longirostris* (18 is/l; 27% rühma arvukusest).

Suurim osa zooplanktoni biomassis oli vesikirbulistel (46%). Vesikirbuliste hulgas olid suurema biomassiga liigid *Diaphanosoma brachyurum* ja *Daphnia cucullata* (mõlemad liigid 0,2 g/m³).

Aerjalgsete hulgas (37% zooplanktoni biomassist) andsid suuremad biomassid liigid *Mesocyclops leuckarti* ja *Eudiaptomus graciloides* (vastavalt 37% ja 25% rühma biomassist).

Keriloomadest oli suurima biomassiga suuremõõtmeline liik *Asplanchna priodonta* (0,2 g/m³; 75% rühma biomassist).

Kuigi keriloomade hulgas oli monodomineeriv liik, oli keriloomade fauna siiski mitmekesine, mis viitab järve seisundi stabiilsusele. Järve halvale seisundile viitavaid liike ei esinenud.

Ka koorikloomade fauna oli küllalt mitmekesine, leidis keskkonnatingimuste suhtes nõudlikumaid liike nagu *Bosmina longispina* ja *Daphnia longispina*.

Zooplanktoni liikide ja koosluste olukord järves oli seega väga hea.

2.26.5. Suurtaimed

Truuta järvedeaheliku üheksas järv, mis vastab EL Loodusdirektiivi elupaigatüübile 3130 (vähekuni keskoitelised mõõdukalt kareda veega järved). Järve taimestikku on varem uuritud aastatel 1968, 1973. Käesoleval aastal registreeriti järves 26 liiki veetaimi – 16 kaldavee-, 5 ujulehtedega ja 5 veesisest taime (lisa 1).

Järskude kallaste tõttu oli kaldaveetaimede võõnd kitsas ning lünklik. Selles võõndis esines võrdsest 3 palli väärtuses harilikku pilliroogu ja tarnu. Metsaste kallastega kaldalõike ääristasid

tarnad koos ussilille, konnaosja, suure tulika, võhumõõga, hariliku kalmusega. Harilikku kalmust leidis ohtralt järve kagu-, ida-, kirde-, põhja- ja loodeosas. Ujulehtedega taimed katsid pideva, kuid kitsa vööndina veepinda kaldaveetaimede vööndi servas. Selles vööndis domineeris kollane vesikupp, ohtruselt järgnesid vesi-kirburohi, valge vesiroos ja ujuv penikeel. Veesiseses taimestik domineeris sarnaselt Lambahanna järvele räni-kardhein. Ohtruselt järgnesid tähk-vesikuusk ja kaelus-penikeel. Järve otstes, põhja- ja loodeosas levisid toiteainetelembesed liigid (räni-kardhein, sõõr-särjesilm) ohtramalt. Niitjaid vetikaid ei leitud. Järve läänesopistustest leiti järvekäsna.

Võrreldes varasemate aastatega ei ole kaldavee- ega ujulehtedega taimestiku koosseis ega ohtrused oluliselt muutunud. Veesiseses taimestik olid varem ohtramateks liikideks tähk-vesikuusk koos kaelus- ja läik-penikeelega, praegusel aastal domineeris aga räni-kardhein, mis on väga halb näitaja. Hinnates Voki järve ökoloogilist seisundit VRD-I põhineva hindamissüsteemi alusel oli järve seisund 1973. aastal hea, kuid 2012. aastal hea ja kesise piiril (tabel 2.26.5.1.). Vastavalt EL Loodusdirektiivi hindamissüsteemile oli Voki järv 2012. aastal kõrge looduskaitse väärtusega (tabel 2.26.5.2.).

Tabel 2.26.5.1. Voki järve seisundi hinnang suurtaimede alusel.

Näitaja/aasta	1973	2012
Veesisese taimestiku maksimaalne levikusügavus (m)	?	3,5:II
Tähtsamad taksonid ohtruse järjekorras	Myr, Pot=Poly=Nu:II	Nu=Cer,Pot=Nym=Myr=Poly=Pot(nat):III
Kaelus-penikeele või läik-penikeele ohtrus	3:I	2:III
Mändvetiktaimede või sammalde liikide ohtrus	0:IV	0:IV
Kardheina või ujutaimede ohtrus	2:II	3:III
Suurte niitrohevetikate rohkus	?	0:I
Koondhinnang	II:hea	II/III:hea/kesine

Tabel 2.26.5.2. Voki järve seisundi hinnang EL Loodusdirektiivi hindamissüsteemi alusel.

Näitaja	2012
Esinduslikkus (A,B,C,D)	B
Struktuuri säilimine (I, II, III, IV)	II
Funktsioneerimine (I, II, III, IV)	II
Taastamise võimalused (I, II, III, IV)	-
Üldine looduskaitsealine väärtus (A,B,C,D)	B

2.26.6. Suurselgrootud

Järve hinnati kui keskmiselt karedat veekogu. Proov võeti loodekaldalt, uurimiskohas oli põhi pehme ja detriidiline. Domineerisid surusääskede vastsed (Tabel 2.1.6.1.). Viiest indeksist kaks olid väga heal, kolm heal tasemel (Tabel 2.1.6.2). Kokkuvõttes hea, korrigeeritult väga hea seisund. Varem pole järve suurselgrootuid uuritud.

Tabel 2.1.6.1. Suurselgrootute dominandid ja haruldased liigid (Voki järve osa)

Nr.	Järv	Arvukaim takson	%	Haruldasi liike
26	Voki	<i>Chironomidae</i>	77	<i>Cybister laterimarginalis</i>

Tabel 2.1.6.2. Seisund suurselgrootute järgi (Pinnaveekogumite..., 2009 järgi). Põhi: 0 - taimed + muda, 1 - liiv, 2 - kruus või kivid. Väga hea seisund - sinine, hea seisund - roheline, keskine seisund - kollane, halb seisund - punane. N - arvukus (isendit/m²), T - üldine taksonirikkus, H' - Shannoni taksonierisus, ASPT - taksoni keskmine tundlikkus, EPT - *Ephemeroptera*, *Plecoptera* ja *Trichoptera* taksonite rikkus, A - happelisusindeks. Koondseisund - hinnang 5 või 4 indeksi alusel, REF - koondseisundi etalon. EQR - *Environmental Quality Ratio* (seisundi väärtus jagatud etaloniga). EQR (2011): väga hea ja hea seisundi piir korrigeeritud vastavalt Euroopa Kesk - Balti interkalibreerimisrühma soovitudele (Voki järve osa)

Nr.	Järv	T	H'	ASPT	EPT	A	Koondseisund	EQR	EQR (2011)
26	Voki	28	1,68	5,27	8	6	22	0,88	0,88

3. JÄRVEDE FUNKTSIONEERIMISE ERIPÄRAD, SEISUNDI KOKKUVÕTE

Voki.

Ökoloogiline seisund on hea (Tabel 3.1.), Pu keskmine (45,1; Tabel 3.2.). Tervendada pole vaja. Järve põhjakallas on väga järsk ja maastik arendajate kujundatud. Peaks säilitama praegu olemasoleva kitsa loodusliku kaldatsooni. Supluspaikade korrastamine oleks sobiv vaid selleks otstarbeks oleval alal. Suurema ala korrastamissoovide korral peaks arvestama toitesoolade võimaliku difusioonihuga üle järve ja peaks tegema vastavad ainevoo kalkulatsioonid. Igal juhul peaks piirama töödeldava ala takistamiseks setete ärakandumist. Voki järv on hea külästustaluvusega, piiriks võiks olla ca 50000 korda aastas.

Tabel 3.1. Uuritud järvede ökoloogilise seisundi koondhinnangud (Voki järve osa).

Järv	VRD tüüp	Hinnang
Voki	III	Hea

Tabel 3.2. Puhvedusvõime indeks (Pu) uuritud järvedes (Voki järve osa).

Järv	Pu
Voki	45,1

LISA 1

Veetaimestiku koosseis ja liikide ohtrused (1-5) erinevatel uurimisaastatel (x - määramata ohtrus; aastaarv* - osaline vaatlus)

XXVI. Voki järv

Liik/uurimisaasta	1968	1973	2012
Kaldaveetaimestiku levikusügavus (m)			2,0
Ujulehtedega taimestiku levikusügavus (m)			3,0
Veesisese taimestiku levikusügavus (m)			3,5
Sammalde levikusügavus (m)			
Kaldaveetaimed			
<i>Acorus calamus</i> L. - harilik kalmus	2	2	2
<i>Alisma plantago-aquatica</i> L. - harilik konnarohi		1	x
<i>Calla palustris</i> L. - soovõhk			x
<i>Carex rostrata</i> L. - pudeltarn		x	2
<i>Carex</i> spp. - tarnad	2	2	3
<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. et Schult. - soolss		2	
<i>Equisetum fluviatile</i> L. em Ehrh. - konnaosi		1	1
<i>Iris pseudacorus</i> L. - kollane võhumõök		1	x
<i>Juncus effusus</i> L. - harilik luga			x
<i>Lysimachia thyrsiflora</i> L. - ussilill		2	2
<i>Phragmites australis</i> (Cavan.) Trin ex Steud. - harilik pilliroog	2	2	3
<i>Ranunculus lingua</i> L. - suur tulikas		1	1
<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla - järvkaisel	2	2	2
<i>Scirpus sylvaticus</i> L. - metskõrkjas			x
<i>Solanum dulcamara</i> L. - harilik maavits		1	

<i>Sparganium erectum</i> L. s.str. - haruline jõgitakjas			1
<i>Thelypteris palustris</i> Schott - harilik soosõnajalg			1
<i>Typha latifolia</i> L. - laialehine hundinui		1	2
Ujulehtedega ja ujutaimed			
<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith - kollane vesikupp	x	3	3
<i>Nymphaea alba</i> L. - valge vesiroos	x	2	2
<i>Polygonum amphibium</i> L. - vesi-kirburohi	3	3	2
<i>Potamogeton natans</i> L. - ujuv penikeel	3	2	2
<i>Sparganium emersum</i> Rehmman - liht-jõgitakjas		1	x
Veesisesed taimed			
<i>Ceratophyllum demersum</i> L. - räni-kardhein		2	3
<i>Elodea canadensis</i> Michx. - kanada vesikatk		1	
<i>Myriophyllum spicatum</i> L. - tähk-vesikuusk	3	4	2
<i>Myriophyllum verticillatum</i> L. - männas-vesikuusk		1	
<i>Potamogeton filiformis</i> Pers. - niitjas penikeel	1		
<i>P. lucens</i> L. - läik-penikeel	2	2	1
<i>P. perfoliatus</i> L. - kaelus-penikeel	2	3	2
<i>Ranunculus circinatus</i> Sibth. - sõõr-särjesilm		2	1

LISA 2 (Voki järve osa).

a) Veetaimede ökoloogilisi rühmi iseloomustavad näitajad uuritud järvedes (KVT – kaldaveetaimed, UT – ujutaimed, ULT – ujulehtedega taimed, VST – veesisesed taimed).

Järv/parameetrid	Taimeliikide arv					Maksimaalne levikusügavus (m)		
	KVT	UT	ULT	VST	ÜLDARV	KVT	ULT	VST
Tüüp III								
Voki järv	15	-	5	5	25	2,0	3,0	3,5

b) Veetaimestiku dominantliigid, nende ohtrus ning taimestikul põhinev seisundi hinnang uuritud järvedes (VRD – järvede seisundi hinnang vastavalt Veepoliitika Raamdirektiivi nõuetele, Natura – järvede seisundi hinnang vastavalt Natura elupaigatüüpidele).

Järv/parameetrid	Dominantliigid ja ohtrused			Seisund (VRD/Natura)
	Kaldaveetaimed	Uju- ja ujulehtedega taimed	Veesisesed taimed	
Tüüp III				
Voki järv	<i>Carex</i> spp. = <i>P. australis</i> (3)	<i>N. lutea</i> (3)	<i>C. demersum</i> (3)	Hea-kesine/kõrge

LISA 5. FOTOD

1. Vaade Voki järve läänekaldalt ida suunas, hoiuala tähis nr 1 joonisel 2 (04.10.2013).

2. Hoiuala tähis nr 2 (joonis 2) paikneb väikese supluskoha juures (04.10.2013).

3. Korrastatud kaldaala Vidrike Puhkemaja all (04.10.2013).

4. Vidrike Puhkemaja korrastatud kaldaalast vahetult idas paiknevat hoiuala tähist (nr 3 joonisel 2) varjab järsk kallas ning tähise ette on kasvamas puittaimestik (04.10.2013).

LISA 6. AVALIKUSTAMISE MATERJALID

Valgamaa järvede hoiualade kaitsekorralduskavade avalikkusele suunatud kaasamiskoosolek

Memo

Koosolek toimus Keskkonnaameti Otepää kontoris 27.11.2013 kl 13.00-15.00.

Koosolekul osalemise kutse saadeti e-postiga 13.11.2013 Keskkonnaametile, Ahja Vallavalitsusele, Vastse-Kuuste Vallavalitsusele, Kanepi Vallavalitsusele, Lasva Vallavalitsusele, Röpina Vallavalitsusele, Puka Vallavalitsusele, Võru Vallavalitsusele, Mooste Vallavalitsusele, Põlva Vallavalitsusele, Võru Linnavalitsusele, Urvaste Vallavalitsusele, Taheva Vallavalitsusele, Tõlliste vallavalitsusele, Hummuli Vallavalitsusele, Otepää Vallavalitsusele, Keskkonnainspeksiioonile, Põllumajandusametile ja RMK-le. Koosoleku toimumise teade oli avalikkusele kättesaadav Keskkonnaameti veebilehel (<http://www.keskkonnaamet.ee/uudised-ja-artiklid>) alates 12.11.2013. Koosoleku teade ilmus ajalehes „Valgamaalane“.

Koosolekust võtsid osa: Valter Luuse, Peeter Pettai, Leo Paal, Rein Vikard (kohaliku huviga kodanikud), Priit Voolaid (RMK), Risto Sepp (RMK), Ats Tarto (Keskkonnainspeksiioon), Tiina Troškin (Keskkonnaamet), Margo Hurt (OÜ Looduslik valik, kaitsekorralduskavade koostaja).

M. Hurt andis ülevaate hoiualade moodustamise alustest, hoiualade kaitsekorrast ning kaitsekorralduskavade koostamise vajadusest, eesmärgist ja põhimõtetest. M. Hurt tutvustas hoiualasid, nende kaitseväärtusi, ohutegureid ning vajalikke meetmeid. Jooksvalt esitati küsimusi ning tekkisid arutelud konkreetseid hoiualasid rohkem ja vähem puudutavatel teemadel.

Risto Sepp teatas, et tal ei avanenud kaitsekorralduskavad Keskkonnaameti kodulehelt. T. Troškin ja M. Hurt kinnitasid, et nad kontrollisid vastavate pdf-failide avanemist peale avaldamist ning probleeme ei esinenud.

Tunti huvi, kas limnoloogiakeskuse tehtud järvede seisundi eeluuringuga tuli välja mõni oluline probleem või õiguserikkumine. M. Hurt selgitas, et uuringu tulemuseks olnud koondhinnangud olid järvede lõikes erinevad, sh osadel järvedel hinnang kesine, kuid konkreetset õiguserikkumist põhjusena ei ole nähtud. M. Hurt leidis välitöödel mõned kahtlased ettevõtmised järvede ääres nagu Lambahanna järve kaldaala kaevetööd ja Lubjaahu järve ääres värsked rajatised ning andis neist ka kohe Keskkonnaametile teada. Nende juhtumitega tegeleb praegu Keskkonnainspeksiioon. Keskkonnainspeksiiooni andmetel oli Lambahanna järve hoiuala tähis, mis pidi paiknema järve väljakaevatud ala piirkonnas, sealse hoone seina ääres.

Esitati küsimus, kas hoiuala järvede (näiteks Vidrike järv) kasutamine autode jäärajana on sobiv. M. Hurt selgitas, et autodega järve jääl sõitmisega kaasneb reostuse oht, eriti, kui järve jääl on

vesi, mis peseb auto põhja alt võimaliku õli järve. Reostuse järve sattumist tuleb vältida kõigis järvedes. Jääraja tegemiseks hoiuala järvedele otseseid piiranguid ei ole.

Esitati küsimus, mis vahe on hoiuala järvel ja mitte hoiuala järvel piirangute osas? Peamine erinevus on selles, et erilist tähelepanu pööratakse hoiuala kui Natura 2000 võrgustiku ala eeldatavalt mõjutavatele tegevustele ning keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadusele. Hoiuala järved on rohkem kaitstud arendustegevuse eest. Looduskaitseeadusest ja veeseadusest tulenevad üldised piirangud ehitamise jm kohta kehtivad kõigil järvedel.

Järve seisundit võivad mõjutada pinnasetööd kaldaaladel, millega kaasnevalt toimub toitainete vette uhtumine, järskude kallastega järvedel. Hoiuala järvedel on lubatav olemasolevate supluskohtade korrastamine. Purde ehitamine järve seisundit ei ohusta. Samas on järveäärsete alade hooldamisel vaid esteetiline efekt, järve seisundi paranemisele see kaasa ei aita.

Esitati küsimus kalade asustamise kohta. M. Hurt selgitas, et kalade ja vähkide asustamiseks on nõutav Keskkonnaameti luba. Vastav täiendus lisatakse ka kaitsekorralduskavadesse kaitsekorra peatükki.

Pikemalt arutleti jõevähi, kui ökosüsteemis tähtsa liigi, kaitse ja asutamise teemadel. M. Hurt selgitas muuhulgas, et vähi elupaigaks olevate järvede hoiualade kaitsekorralduskavasid täiendatakse vähi tähtsust ja jõevähi asustamise korraldust jm selgitava lõiguga. See lõik lisatakse mõjuteguri „toitainete koormus“ alla. Kaitsekorralduskavas vähi asustamist tegevusena ei ole, kuid kaitsekorralduskavale viidates on hea asustamiseks finantseerimist taotleda.

Lisaks olid mitmed autelud üldiselt järvede teemal ning tõstatati küsimusi Pühajärve, Neitsijärve ja teiste Otepää looduspargi veekogude kohta. Osalejatele anti teada, et neid probleeme käsitletakse 02.12.2013 toimival Otepää looduspargi kaitsekorralduskava koosolekul.

Memo koostas:

Margo Hurt